

עמותת צלול לבית המשפט העליון: מלאי האמוניה במשק יספיק ל-4.5 חודשים

זאת, מבלי להחשיב את צורכי תעשיית הדשנים ■ לטענת העמותה די במלאי הקיים כדי לענות על צורכי המשק עד מועד הגעת אמוניה באיזוטנקים - ואין צורך באוניית אמוניה

12.04.2017 17:08 מאת: [אורה קובן](#)

עמותת צלול הגישה היום (ד') לבית המשפט העליון תשובה לבקשת חיפה כימיקלים והמדינה להתיר להביא ארצה אוניית אמוניה לטובת מילוי המיכל בחיפה. בתשובה כותבים עורכי הדין חגי קלעי, אוהד רוזן וחיה ארז כי יש לדחות מכל וכל את האפשרות של כניסת אוניית אמוניה ומילוי מחדש של מיכל האמוניה, בין היתר כיוון שחיפה כימיקלים והמדינה לא עמדו בנטל ההוכחה בנוגע לבטיחות מהלך שכזה. עוד הם טוענים כי אין מקום להתיר כניסת אמוניה לצורכי תעשיית הדשנים, וכי יש להורות על שימוש במלאי האמוניה הקיים במשק רק לצורכי המשק הדחופים, כקירור מזון ותרופות. לגישת עמותת צלול, במסגרת ההחלטה אין לתת משקל לצורכי תעשיית הדשנים (החברות חיפה כימיקלים וکیل), שכן האחריות למציאת חלופה לתעשייה זו הוטלה על חיפה כימיקלים. לפי העמותה, המידע החשוב ביותר - כמה אמוניה מוחזקת על ידי חיפה כימיקלים במתקניה השונים - לא נחשף על ידי החברה.

על פי הדיווח שנמסר לבית המשפט קיים בארץ נפח אחסון של אמוניה המספיק ל-4.5 חודשים, כך שקיימת אפשרות סבירה כי די במלאי הקיים כדי לענות על צורכי המשק - לא כולל תעשיית הדשנים - עד מועד הגעת אמוניה באיזוטנקים.

עוד נטען, כי ככל שאכן צורכי המשק לנגד עיני המדינה, ולא טובתה של חיפה כימיקלים בלבד, פתוחה בפני המדינה הדרך להבטיח את צורכי המשק. זאת, על ידי חיוב חיפה כימיקלים ויתר המפעלים המחזיקים באמוניה, בהקצאת האמוניה על פי סדרי העדיפויות הלאומיים, עד להשלמת הליך אישור חלופה של יבוא באמצעות איזוטנקים.

חיפה כימיקלים: אוניית אמוניה קטנה ראשונה תוכל להגיע מיד לאחר הפסח

חברת חיפה כימיקלים שינתה את בקשתה מהמדינה ועתה היא רוצה להביא לישראל שתי אוניות אמוניה קטנות. זאת, לאחר שבבקשה המקורית רצתה החברה בהבאת אוניית אמוניה גדולה למשק. "בכוונת המבקשת לפנות למדינה ולבקש שיותר לה לפצל (מבלי להגדיל) את הכמות המצויינת בהודעה לשני משלוחים, על מנת שהאמוניה הראשונה תגיע לישראל מיד לאחר חג הפסח", ציינה החברה בתשובתה לבית המשפט העליון. בתשובתה משבוע שעבר לעמדת המדינה ציינה החברה כי פעילות ייצור האמוניה במפעליה הופסקה לפני מעל לשבועיים. אם בית המשפט העליון יקבל את בקשתה ובקשת המדינה לאפשר הגעת אוניית אמוניה למשק, זו תגיע ב-1 במאי, בשל מצב שוק הספנות העולמי. החברה הזהירה מהפסקה מלאה של פעילותה אם אספקת האמוניה למפעליה לא תחודש לאלתר, כיוון שתאבד לקוחות ומערכי הייצור שלה יינזקו. בתשובתה רמזה החברה כי יש להאריך את פעילות מערך האמוניה הנוכחי, כיוון שאם

בית המשפט יסכים להבאת אוניה, לאחר שזו תגיע ב-1 במאי ישאר למשק רק חודש התארגנות לחלופה. טענה זו מתעלמת מהעובדה שכבר בנובמבר 2016 הבהיר המשרד להגנת הסביבה כי פעילות האמוניה של החברה תופסק ב-1 במארס 2017, וכי על צרכני האמוניה למצוא חלופות. ב-1 במארס הסכים המשרד לאפשר למשק היערכות של שלושה חודשים נוספים לחלופות, וחלק מהחברות אף החל להיערך לכך, בהן כיל, הצרכנית השנייה בגודלה. כלומר, למשק ניתנו בפועל שישה חודשי היערכות למציאת חלופות, שיסתיימו ב-1 ביוני 2017.

מתשובתה של חיפה כימיקלים ניתן להבין כי החלופה שנדונה בדלתיים סגורות היא יבוא מיצרנית הדשנים המתחרה בירדן - חברה בת של PCS הקנדית, המחזיקה ב-13.8% ממניות כיל. החברות הבנות בירדן ובצ'ילה הן מתחרות ישירות של חיפה כימיקלים בייצור חנקת האשלגן. לדברי חיפה כימיקלים, בחודשים האחרונים ניסתה לרכוש אמוניה מחלופה זו, אך ללא הצלחה. החברה ציינה כי בעבר נדחתה אפשרות מיזוג בין כיל ל-PCS מחשש לפגיעה בתחרות בשוק הדשנים.

מתשובתה של חיפה כימיקלים אפשר להסיק כי ניתן לייבא חנקת אשלגן מ-PCS הירדנית ובכך להימנע מיבוא רוב האמוניה למשק. חיפה כימיקלים משתמשת באמוניה לייצור חנקת אשלגן, וזו מהווה 90% מהאמוניה הנצרכת במשק. ללא תעשיית הדשנים צורך המשק רק כ-4% מהאמוניה המיובאת, בעיקר לקירור של מזון, תרופות וחדרי מתים בבתי חולים.